

Posudek vedoucího

Author: Darja Jenišťová

Thesis of Bachelor work: A Reflection of the Teacher's Responsibility for Democracy,
From the Perspective of John Dewey

Reader: Dr. Ostdiek

In her bachelor work, Ms. Jenišťová offers an accurate and comprehensible view the pedagogic philosophy of John Dewey and its insights both practical and pragmatic. She successfully draws comparisons between the life and times in which Dewey wrote and the current situation in the Czech Republic. She then interviewed 12 teachers currently working in Czech public schools, in order to analyze the potential compatibility between actual (boots on the ground, we Americans would say) work happening in Czech schools, and the ideas that informed the 'Laboratory schools' founded and run by John Dewey. The purpose of this study is clearly stated: "John Dewey was one of many specialists who had to face many problems similar to those we need to solve today. We can find useful inspirations in his ideas. These are reasons why this essay considers Dewey's point of view."

Dewey's view is, of course, considerably larger than can be covered in this, or any bachelor's thesis. The strength of Ms. Jenišťová's academic skills can be discerned in the manner in which she focuses on singular elements of Dewey's work, and draws these into the context of the current situation in Czech schools and society. Strictly speaking, of course, there is so much more that could be said, and this thesis does suffer from brevity (as do all bachelor's works), and an opposition to this thesis would rightly question Ms. Jenišťová's choice of focus. For example, her emphasis of the origin of Dewey's pragmatism within the social context of the man's lived experience is both incomplete (it largely ignores the previous generation of Pragmatic thinkers, James, Peirce, et. al., who originated the philosophy that Dewey expanded) and slightly out of focus (from the view of Pragmatism – which argues that both being and knowing are necessarily a posteriori such that a priori questions, questions that seek 'an' origin, are rationally unanswerable). So too, were I to oppose this thesis, I would argue that Ms. Jenišťová places insufficient emphasis on the role played by *selection* (in the biological sense) in both social change and epistemic growth, as well as experience itself and also Dewey's accounting of all such phenomena.

And yet this also points to the skill Ms. Jenišťová brings to her work: within a necessarily foreshortened study, she emphasizes precisely those elements of Dewey's pedagogy which speak most directly to the attitudes, presumptions, and behavior of teachers within the Czech school system. Her comparison between Dewey's view, and that of J.F. Herbart is quite useful in furthering the reader's grasp of the conflicts that are ongoing within Czech society, and made plain by the behavior of Czech teachers. Her interviews with Czech teachers leaves us with both yet greater understanding of the issues involved, and also a call for further change (adaptation, to use the Darwinian term) – or perhaps, simply recognition of the fact

of change so as to allow the adaptation that is already happening to settle in, become 'normal' (or at the very least, *normative*).

It is precisely as Dewey argues, and Ms. Jenišťová usefully and correctly cites:

For Dewey, it is "the very nature of life to strive to continue in being. Since this continuance can be secured only by constant renewals, life is a self-renewing process. What nutrition and reproduction are to physiological life, education is to social life."

Here is the center of both Dewey's pedagogy, and of the value that this pedagogy can bring to the (necessarily ongoing) renewal of Czech society and schools. It is my own opinion that Czechia needs renewed expertise in Dewey's pedagogy (as this thesis makes clear), and that Ms. Jenišťová may well become such an expert. Certainly this thesis is a clear indicator of her current (as of yet not fully realized) academic skill, the accuracy of her understanding of the object of her study (Dewey's pedagogy), as well as her future potential at renewing that understanding to come into a fuller ability to use Dewey's past notions as a source of origination of her own.

Considering the scope of this thesis, the breadth of the material covered, and the competence with which the author grounds her scholarship, I find this a truly excellent bachelor's work.

Posudek vedoucího

Autor: Darja Jenišťová

Bakalářská práce: Reflexe odpovědnosti učitele za demokracii z pohledu Johna Deweyho

Čtenář: Dr. Ostdiek

Ve své bakalářské práci paní Jenišťová nabízí přesný a srozumitelný pohled na pedagogickou filozofii Johna Deweyho a jeho praktické a pragmatické poznatky. Ona úspěšně porovnává život a časy, ve kterých napsal Dewey, a současnou situaci v České republice. Dotazovala se 12 učitelů, kteří v současné době pracují v českých veřejných školách, aby analyzovali potenciální kompatibilitu mezi skutečnými (boty na zemi, jak bychom Američané říkali), práce probíhající v českých školách a nápady, které informovaly "Laboratorní školy" řízen Johnem Deweyem. Účelem této studie je jasně uvedeno: "John Dewey byl jedním z mnoha odborníků, kteří museli čelit mnoha problémům podobným těm, které dnes potřebujeme vyřešit. V jeho myšlenkách můžeme najít užitečné inspirace. To jsou důvody, proč tato esej zvažuje názor Deweyho. "

Deweyův pohled je samozřejmě mnohem větší, než je možné v tomto nebo v jakékoliv bakalářské práci. Síla akademických dovedností paní Jenišťové lze rozeznat způsobem, jakým se zaměřuje na jedinečné prvky díla Deweyho, a čerpá je do kontextu současné situace v českých školách a společnosti. Přísně řečeno,

existuje samozřejmě ještě tolik, co lze říci, a tato práce trpí stručností (stejně jako všechny bakalářské práce) a opozice této práce by správně zpochybnila výběr paní Jenišťové. Například její důraz na původ pragmatismu Deweyho v rámci společenského kontextu žilého zážitku člověka je neúplný (do značné míry ignoruje předchozí generaci pragmatických myslitelů Jamese Peirce a kol., kteří vytvořili filozofii, kterou Dewey rozšířil) a mírně neostré (z pohledu pragmatismu - který argumentuje, že jak být, tak i vědomí jsou nutně a posteriori takový, že a priori otázky, otázky, které hledají "původ", jsou racionálně neodpovědné). Také jsem se postavil proti této diplomové práci, tvrdil bych, že paní Jenišťová nedává dostatečný důraz na roli výběru (v biologickém smyslu) jak v sociálních změnách, tak v epistemickém růstu, stejně jako samotné zkušenosti a také v Deweyově účetnictví všechny tyto jevy.

A přesto to poukazuje i na dovednost, kterou dává Jenišťová k její práci: v rámci nezbytně zkrácené studie zdůrazňuje právě ty prvky Deweyho pedagogiky, které nejvíce hovoří o postojích, domněnkách a chování učitelů v českém školském systému. Její srovnání mezi názorem Deweyho a názorem J.F. Herbarta je poměrně užitečné v tom, jak čtenář porozuměl konfliktům, které probíhají v české společnosti, a zdůraznil chování českých učitelů. Její rozhovory s českými učiteli nám zanechávají ještě větší pochopení daných otázek, a také výzvu k další změně (přizpůsobení, použití darwinského výrazu) - nebo snad jednoduše rozpoznat změnu tak, aby to umožnilo přizpůsobení, která se již usazuje, se stává "normálním" (nebo přinejmenším normativním).

Je to přesně tak, jak tvrdí Dewey, a paní Jenišťová užitečně a správně cituje:

Pro Dewey je "samou podstatou života snažit se pokračovat v bytí. Jelikož toto pokračování může být zajištěno pouze neustálými obnovami, život je samoobnovující proces. Jaká výživa a reprodukce jsou pro fyziologický život, vzdělání je pro společenský život. "

Zde je centrum Deweyovy pedagogiky a hodnoty, které tato pedagogika může přinést k (nezbytně probíhající) obnově české společnosti a škol. Myslím si, že Česká republika potřebuje v Deweyově pedagogice obnovit odborné znalosti (jak je zřejmé v této diplomové práci) a že paní Jenišťová by se mohla stát takovým odborníkem. Jistě tato diplomová práce je jasným ukazatelem jejího současného (dosud ne zcela realizovaného) akademického dovednosti, přesnosti jejího porozumění předmětu jejího studia (Deweyho pedagogika) a také jejího budoucího potenciálu obnovit toto chápání plnější schopnost využívat Deweyovy minulé pojmy jako zdroj svého vzniku.

Vzhledem k rozsahu této diplomové práce, široké šíři materiálu a kompetence, s níž autorka založila své stipendium, považuji to za opravdu vynikající bakalářskou práci.